

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням сесії селищної ради
від 30.07.2025 № 2830-60/VIII

ПРОГРАМА

**поводження з безпритульними тваринами на території
Софіївської селищної територіальної громади
на 2026-2028 роки**

1. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Ситуація з великою кількістю безпритульних тварин, яка протягом попередніх років склалася в Софіївській селищній територіальній громаді, призводить до значного негативного впливу як на мешканців громади, так і на самих безпритульних тварин.

Безпритульні тварини розповсюджують хвороби, які є небезпечними для життя та здоров'я людей, проявляють агресію, порушують спокій громадян, знижують рівень безпеки та комфорту проживання громадян, погіршують санітарний стан та естетичний вигляд населених пунктів, спричиняють ДТП на дорогах громади. З іншого боку, перебування тварин на вулицях провокує жорстоке поводження з боку людини, тварини зазнають травм при сутичках із собі подібними, на дорогах, страждають від хвороб та недостатнього харчування.

Також не вирішене питання утилізації, захоронення померлих тварин. Залишається проблема несанкціонованих кладовищ і безсистемних захоронень тварин в межах громади.

Дана Програма передбачає комплексний підхід до вирішення проблеми наявності безпритульних тварин у громаді.

У Програмі використовується методика ВСП (відлов-стерилізація-повернення) в комплексі з заходами, направленими на запобігання розмноженню та знаходженню на вулицях громади безпритульних тварин.

У громаді достатньо гостро стоїть проблема безпритульності котів. Враховуючи видові особливості котів, вони не становлять такої загрози і створюють набагато менше проблем, ніж безпритульні собаки. Тому, враховуючи міжнародний досвід, регулювання чисельності безпритульних котів доцільно проводити згідно з методикою «вилов-стерилізація-повернення на місце вилову», тобто метод «ВСП».

Застосування до регулювання чисельності безпритульних котів методу «ВСП» рекомендовано Всесвітнім товариством захисту тварин (WSPA) і він застосовується в США і багатьох країнах Західної та Східної Європи.

Таким чином, у разі, якщо мешканці не заперечують проти наявності на прибудинкових та інших територіях безпритульних котів та є громадяни, які згодні доглядати за цими тваринами, і якщо повернення тварин не створює загрози для них самих (наявність поруч магістральних автошляхів тощо) або для екологічного благополуччя деяких видів диких тварин, є доцільним здійснення їх вилову для стерилізації, вакцинації та подальшого повернення на місце вилову.

У зв'язку із ситуацією, що склалась через збільшення кількості нападів на мешканців міста з боку безпритульних собак, необхідно активізувати роботу, спрямовану на регулювання чисельності безпритульних собак.

Відносно безпритульних собак доцільно використовувати методику ВСП (відлов-стерилізація-повернення) в комплексі з заходами, направленими на запобігання розмноженню та знаходженню на вулицях міста агресивних, небезпечних для мешканців та гостей громади тварин.

З метою забезпечення безпеки мешканців Софіївської селищної територіальної громади та впровадження гуманних методів регулювання кількості безпритульних тварин на території громади, керуючись Законом України «Про захист тварин від жорстокого поводження», розроблено дану Програму.

2. МЕТА ПРОГРАМИ

Сприяння забезпеченню безпеки та комфорту мешканців та гостей Софіївської селищної територіальної громади шляхом регулювання чисельності та зменшення до мінімально можливої чисельності безпритульних тварин на території громади гуманними методами відповідно до умов чинного законодавства та, як наслідок, покращання санітарно-екологічної та епізоотичної ситуації у громаді. Формування умов для повноцінного та комфортного співіснування людей і тварин.

3. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ. СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Для всебічного вирішення проблеми безпритульних тварин необхідно орієнтуватися не тільки на прояви проблеми, а також на усунення причин збільшення популяції безпритульних тварин на вулицях громади. Відокремлене виконання заходів щодо поводження з домашніми та безпритульними тваринами, в т.ч. відлов з поверненням тварини до колишнього перебування, не може дати ефективного позитивного результату у досягненні мети Програми.

Шляхи та засоби розв'язання проблеми.

3.1. Удосконалення системи поводження з домашніми тваринами.

3.1.1. Контроль за дотриманням Правил утримання домашніх, свійських тварин, птиці та бджіл на території Софіївської селищної територіальної громади.

3.1.2. Сприяння розвитку культури утримання тварин мешканцями громади.

3.2. Удосконалення системи поводження з безпритульними тваринами гуманними методами.

3.2.1. Зменшення масштабів такого явища, як безпритульність тварин.

3.2.2. Регулювання чисельності безпритульних тварин в громаді.

3.2.3. Адаптація безпритульних тварин.

3.3. Впровадження стандартів відповідального та гуманного ставлення до тварин.

3.3.1. Моніторинг ситуації стосовно відповідального та гуманного ставлення до тварин.

3.3.2. Роз'яснювальна робота серед населення.

3.3.3. Впровадження програм, тематичних заходів, навчальних курсів тощо.

3.4. Фінансове забезпечення Програми.

Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюється за рахунок коштів селищного бюджету та інших коштів, не заборонених законодавством України.

4. РЕЗУЛЬТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ

Очікувані результати виконання Програми:

- зменшення кількості нападів на людей з боку безпритульних тварин;
- зменшення до мінімально можливої чисельності безпритульних тварин на території Софіївської селищної територіальної громади протягом терміну дії Програми;
- зменшення забруднення території громади відходами життєдіяльності тварин;
- поліпшення епізоотичного, санітарно-епідемічного, екологічного стану громади;
- зменшення рівня захворювання населення хворобами, спільними для людей і тварин;
- формування сучасного гуманного та відповідального ставлення до тварин, що знаходяться поруч з людиною;
- свідоме ставлення громадян до існуючих проблем у сфері утримання і поводження з домашніми та безпритульними домашніми тваринами в громаді;
- впровадження міжнародного позитивного досвіду у вирішенні питань поводження з домашніми та іншими тваринами;
- формування у молоді етичного ставлення до тварин.

5. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

5.1. Заходи Програми за напрямом - удосконалення системи поводження з домашніми тваринами.

5.1.1. Попередження такого явища, як «самовигул» домашніх тварин.

5.1.2. Активна стерилізація домашніх тварин, що не є племінними. Укладання договорів з ветеринарними клініками різних форм власності щодо проведення стерилізації (при необхідності з подальшою післяопераційною перетримкою) тварин, що мають власників.

5.1.3. Проведення безкоштовної ідентифікації (шляхом чипування або татуювання) для соціально незахищених верств населення (з низьким рівнем доходу – пенсіонери, інваліди тощо).

5.1.4. Облаштування майданчиків для дресирування домашніх собак.

5.1.5. Визначення зон виходу домашніх тварин.

5.2. Заходи Програми за напрямом – удосконалення системи поводження з безпритульними тваринами.

5.2.1. Вилов безпритульних тварин.

5.2.2. Щеплення та лікування безпритульних тварин.

5.2.3. Стерилізація безпритульних тварин з подальшим випуском в місце відлову (згідно з методикою ВСВ).

5.2.4. Сприяння створенню притулків для тварин різних форм власності.

5.2.5. Адаптація безпритульних тварин.

5.2.6. За необхідності соціальна та паліативна евтаназія тварин згідно з діючим законодавством.

5.2.7. Регулюванню чисельності підлягають, зокрема, тварини, які:

- заподіюють шкоду компонентам природного середовища, життю, здоров'ю та майну громадян, майну юридичних осіб;
- завдають клопоту мешканцям населених пунктів;
- створюють загрозу чи перешкоджають транспортному руху, функціонуванню ліній електромережі, промислових і військових об'єктів;
- народилися з відхиленнями у фізичному розвитку, хворі або є носіями збудників хвороб, небезпечних для життя і здоров'я інших тварин чи людей;
- чисельність яких загрожує санітарно-епідеміологічному благополуччю населення;
- створюють загрозу виникнення епізоотій.

5.2.8. Моніторинг кількості безпритульних тварин.

5.2.9. Сприяння реалізації заходів для обмеження доступу безпритульних тварин до харчових ресурсів.

5.3. Заходи Програми за напрямом – впровадження стандартів відповідального та гуманного ставлення до тварин.

5.3.1. Ведення моніторингу ситуації у сфері поводження з домашніми та безпритульними тваринами.

5.3.2. Активізація роботи по застосуванню заходів впливу на порушників законодавства про жорстоке поводження з тваринами.

5.3.3. Протидія незаконному бізнесу з використанням тварин.

5.3.4. Здійснення інформаційно-просвітницької роботи щодо необхідності дотримання вимог Правил утримання домашніх собак та котів в Софіївській селищній територіальній громаді.

5.3.5. Проведення роз'яснювальної роботи серед власників про необхідність стерилізації домашніх тварин.

5.3.6. Інформаційно-просвітницька робота з населенням з питань утримання домашніх тварин та поводження з безпритульними тваринами.

6. ОBOB'ЯЗКИ ТА ПРАВА ВЛАСНИКІВ ДОМАШНІХ ТА ІНШИХ ТВАРИН

З метою недопущення в Софіївській селищній територіальній громаді розведення безпритульних тварин, особи, які утримують домашніх тварин, зобов'язані:

- заводити домашніх тварин виходячи з наявних умов їх утримання та догляду;
- забезпечувати домашнім тваринам необхідні умови, що відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям, відповідно до вимог чинного законодавства;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних норм експлуатації жилого приміщення, де утримуються домашні тварини (місце постійного утримання), та норм співжиття;
- забезпечувати своєчасне надання домашнім тваринам ветеринарних послуг (обстеження, лікування, щеплення тощо);
- не допускати бездоглядного бродіння тварин вулицями;
- власники зобов'язані дбати про безпеку належних їм тварин щодо інфекційних захворювань, насамперед захворювань, небезпечних для здоров'я людей. У відповідності з ветеринарно-санітарними вимогами власники мають періодично піддавати власних тварин ветеринарно-діагностичним та клінічним обстеженням, профілактичним вакцинаціям та обробкам;
- здійснювати перевезення домашніх тварин усіма видами транспорту загального користування з додержанням правил, чинних на цьому виді транспорту, з обов'язковим забезпеченням безпеки людей;
- особа, яка супроводжує домашню тварину, зобов'язана забезпечити безпеку супроводженої домашньої тварини, оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння нею шкоди, дорожнього руху при проходженні з домашньою твариною біля транспортних засобів, шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою. При супроводженні домашніх та інших тварин не допускається залишення їх без нагляду.;
- негайно повідомляти медичну або ветеринарну установу про випадки заподіяння домашньою твариною ушкоджень здоров'ю людині або іншим тваринам та негайно доставляти домашню тварину, яка вчинила такі дії, у ветеринарну установу для огляду;
- регулювати приплід тварин, у тому числі шляхом стерилізації;

- тримати сторожових собак на прив'язі або у вольєрі і випускати їх лише вночі в закритих дворах із висотою огорожі, що виключає можливість їх втечі на вулицю.
- виводити собак з житлових та ізольованих приміщень і територій на вулиці, місця загального користування на повідку і в наморднику. Без намордника можна вигулювати лише собак дрібних та декоративних порід;
- не з'являтися з собаками у приміщеннях шкіл, дитячих садочків, клубів, магазинів, адміністративних будівель, тощо.

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ

За порушення даних Правил, порушення державних стандартів, власники тварин (винні юридичні та фізичні особи) притягуються до адміністративної відповідальності у відповідності до ст. 89, 152, 154 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

8. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію дій між виконавцями Програми та контроль за її виконанням здійснює постійна комісія з питань фінансів, бюджету планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва.

Затвердження і реалізація передбачених заходів сприятиме безпеці та комфорту мешканців Софіївської селищної територіальної громади та гостей громади, а також забезпечить ефективний контроль за кількістю безпритульних тварин у громаді та виконанням правил поведінки з домашніми тваринами.

Секретар селищної ради

Людмила НАЗАРЕНКО